

Den 18. oktober 2019 kl. 13.00 holdt Qaasuitsoq Kredsret offentlig retsmøde i Uummanaq retsbygningen.

Kredsdommer Eleonora Steenholdt Mørch behandlede sagen.

[...] og [...] var domsmænd.

Reglerne i retsplejelovens § 42 og § 52, stk. 2 er overholdt.

Rettens nr. 1241/2018

Politiets nr. 5513-97668-00125-18

Anklagemyndigheden mod

T

cpr-nummer [...] 1975

[...]

T1 forklarede på grønlandsk blandt andet:

Unnerluussummi piffissami taaneqartumi Pilersuisumi ilinniartutut sulisimavoq. Ilinniartuunermini pisiniarfimmi assigiinngittut aqqusaartarsimavai, soorlu karsimiittarluni, pisiniarfiup iluaniittarluni assigiinngittunik suliaqarluni, aamma Danske Spillemit Oddsettinik Lottonilluunniit pisiniartoqartillugu pisiniartitsisusarpoq. Nammineerluni aamma Oddsiniq spillertartuuvoq.

Taamani aasakkut sulinngiffeqarnermi nalaani Majoriamut aggeqqusaagami Pilersuisoq Uummannami sulisoq I, sinniisoq X, nammineq kiisalu Sisimiuni qullersaqarfimmi sulisut najuupput, tassani pasilliut pillugu oqaloqatigiissimallutik. Taamani oqarasuaatikkut nassuiaagami nassuersimavoq Odssertarsimagami. Nammineq Oddset atugarisaramiuk soorunalimi akiliisarnikuuvoq. Aningaasat uppernarsaatitut saqqummiunneqartut eqqarsaatigalugit akilertarnikuuai. Taava politiiunut nassuiaatiginikuusaa sanilliunneqarpoq, ilanngussaq 5-mi quppernerup aappaani immikkoortut pingajuanni ima nassuiaasimanera:

“Nassuiaavoq peqquserluuteqarsimalluni – imaappoq pinnguaateqarsimalluni akiliuteqarani 20.000 kr.-it nalinginut kiisalu eqqukkaniq tigusaqarsimalluni 10.000 kr.-it missaaniittut nalinginut, imaammat pinnguaatit ilai aaakilersimasani, taamatullu eqqukkat ilai pinnguaatinik eqqorsimasani akiliiffigisimallugit”

Taamatut politiiunut nassuiaasimanini ilumoornerarpaa videoliat Oddsetinut tunngasut pillugit takutinneqarmata, amigaatigivaali akiliisarnerniunut tunngasut videokkut takutinneqannginnerat, takuneqarsinnaagaluaratami. Aningaasat 20.000 koruunit taaneqarmata politiiunut apersorneqarami nassuerutigisimavai, kisianni peqquserlunngilaq, peqqutigalugu karsimi akiliisarniunut takutinneqanngimammat. Kingusiinnaq paasivaa imminut sullittarsimalluni, unnerluunneqarami tamanna inissippaa videoliat takutinneqarmata. Maskiina atorlugu mobiilimini app-ikkut toqqaariarluni scannerlugu maskiinakkoorlugu anillatsittarsimavai. Imminut akiliisinneq ajorpoq, sulisunit akiliisinneqartarpoq, sulisut paarlakaajaattarlutik. Kupon anillatsittarpai imminut sullilluni, neriupporlu akiliisarsimanerani misissorneqarumaartut. Ilaatigut aamma kontantimik akiliisarsimavoq. Toqqorteriniarneq pisartussaangittoq nalunngilaa, kisianni tassa mobiilikkut eqqoriakkani kuponit nammineq anillatsitarnikuuai. Aperineqarluni sulisut akiliiffigisimasani kikkuunersut akivoq, maannamut suli sulisut soorlu X2 aamma X3 allallu. Kissaatigigaluarppaa akiliisarsimanerniunut tunngasut videoliat misissorneqassasut.

Ilanngussaq 3-mi saqqumiunneqartut illersuisuata takutimmagit oqarpoq, Oddseraagami anillatsitai taama isikkoqarneq ajortut. Tassani takuneqarsinnaapput aningaasat pineqartut aappaluttuusut aterlu X4-imik atilik nalunaarsoqqasoq. Oddsiniq Lottonilluunniit pisinermini pisisup atia allaqqaneq ajorpoq. App-ini atorlugu scannersinnarlugu anillatsittigaagami aningaasat aamma allaqqaneq

ajorput. Nammineq isumaqarpoq misissuisoqarnerani ilanngussaq 3-mi atini X3 allattorneqarsimasoq. Maskiinami ersittarput aningaasartaat, kisianni videokkut aningaasat takuneqarsinnaangillat, kinali sullissinersoq takuneqarsinnaasarpog, aamma kikkut akiliinersut. Ilangussaq 3 naluaa kiap sanaarisimasinnaaneraa, taanna online maskiinaminngaaneersuunnginnami.

Ilangussaq 4-mi suliffimmiik peersitaanermut tunngasoq ilumoornerarpaa Pilersuisup pisinnaatitaaffini malillugit aningaasarsiaanit unitsitsisimanera, aamma qaammatip naanerani aningaasarsisussaagaluarami aningaasarsinngittoornikuuvoq. Eqqaamasaminik missiliorlugu 9-10.000,00 koruunit eqqaani aningaasarsinikuuvoq, kisianni ilinniartuunini sivittoriartortillugu aningaasarsiai qaffakkiartuuaarnikuupput. 2018-mi feriepengesiassani 3.000,- koruunit sinnerlugit qanittumi tiguai. Pilersuisumut akiligassannguussimasut eqqarsaatigalugit ilisimangilaa qanoq akiliuteqarsimassanerluni. Taava politiinit killisiorneqarami nassuiaatigisimasaa sanilliuteqqinneqarpoq ilanngussaq 5-mi quppernerup aappaani immikkoortut kingulliit sisamaanni ima nassuiaasimanera:

”Sanilliussiffigineqarpoq pinnguaateqarsimalluni 1000 kr.-it nalinganut katillugit 17-eriarluni pinnguaatinuugunarpoq akilerneqanngitsunut. Tamanna nassuerutigivaa.

Takutitsivigineqarpoq allakkatigut nalunaarsuummik, KNI-mut nassuerluni peqquserlussimalluni 70.000 kr.-it nalinganut taannalu atsiorsimavaa.

Nassuiaavoq uppernarsaat taanna atsiorsimallugu nassuersimallunilu pinnguaateqarsimalluni akiliinani, kisiannili takusimanagu nassuersimanini 70.000 kr.-it nalinganut peqquserluuteqarnini, isumaqarlunilu tamanna annertunaagaasoq.

Ilisimatinneqarpoq KNI katillugu 119.282 kr.-inik sianiinaarneqarsimasoq, kisiannili nassuerutigivaa taamaallaat 20.000 kr.-it nalinganut peqquserluuteqarsimalluni.”

Taamatut politeeqarfimmi nassuiaatigisimasani ilumoornerarpai, nassuersimanermulli peqqutiginerpaavaa videoliakkut anillatsitani pineqartut kisimik takutineqarmata, akiliutigisimasaali takutinneqanngillat. Taakku 20.000,- koruunit eqqaaneqartut nammineeerluni oqaatiginikuunngilai, apeqqutigineqarmata eqqaanikuuai. Taamani apersorneqarami politeeq qallunaajummat X5 nutserisuuvoq, qallunaap apeqqutai annerpaat paasisinnaagaluarlugit nutserisoqarnissaa taamani pisariaqartissimagamiuk. Ilaatigut oqarpoq politiit tungaanit imatut inissiisoqartoq immaqa taamaappoq, immaqa taamaappoq, aningaasat annertussusaat pillugit. Unnerluussut akuerisimavaa allatut ajornartumik nassuiaasariaqarami. Ilinniarfimminit Pilersuimit peertinneqarnerminut tunngatillugu eqqunngittumik peersitaasimasutut misigivoq, kisianni soraareerluni qanoq iliuuseqarsimangilaaq. Atsiorusussimangikkaluarpoq, kisianni eqqarsaatigilluariamiuk atsiorsimavaa unnerluutigineqartussaalluni nalunnginnamiuk, qanoq aalajangiisoqarnissaa utaqqiniaramiuk. Aamma SIK-mut ilaasortaasimangilaaq.

Ilangussaq 5 malillugu politiinit killisiorneqarami pasillerneqarnini taaneqarmat ilaannakuusumik nassuernikuuvoq, politiinut unnerluunneqarnini pillugu taamatut isiorsimalluni. Nalornisimavoq illersuisoqarnissaminut tunngatillugu, taamaattumik apersorneqalerami illersuisoqarniarnani oqarsimavoq.

Dansk:

I den i anklageskriftet nævnte periode arbejdede han som elev i Pilersuisoq. Han var igennem forskellige forløb, mens han var elev, eksempelvis sad han ved kassen, var inde i butikken og lavede forskellige ting, og ekspederede også kunderne ved Danske Spil Oddset og Lotto. Og han spiller selv Oddset.

Under sin sommerferie blev han indkaldt til Majoriaq, hvor han havde samtale med en ansat i Pilersuisoq Uummanaq V, tillidsrepræsentant X, ham selv og nogle fra hovedkontoret fra Sisimiut, hvor de talte om sigtelsen. Dengang han afgav telefonisk forklaring erkendte han, at han spillede Oddset. Da han selv spillede Oddset havde han selvsagt betalt for det. Med hensyn til de fremlagte

beløb havde han betalt for dem. Så blev han foreholdt sin afgivne forklaring til politiet, bilag 5 side 2 3. afsnit, hvor han havde forklaret:

"Han forklarede, at han havde foretaget bedrageri - det vil sige foretaget spil uden at betale for omkring kr. 20.000 samt modtaget gevinst for ca. kr. 10.000, idet en del af spillet havde han betalt, ligesom en del af gevinsterne var vundet ved spil, hvor han havde betalt."

Det var rigtigt, at han havde forklaret således til politiet, da videooptagelserne vedrørende Oddset blev fremvist, man manglede dog, at hans betalinger ikke blev fremvist i videooptagelserne da det ellers er tilgængelige. Da beløbet 20.000 kr. blev nævnt under afhøringen af politiet havde han erkendt det, men han havde ikke svindlet, fordi hans indbetalinger ved kassen ikke blev fremvist. Senere erfarede han, at han havde betjent sig selv ved at videooptagelserne blev fremvist. Ved brug af maskinen efter at have valgt noget i mobilens app, havde han scannet det i maskinen og udskrevet det. Han betjente ikke sig selv, personalet sørgede for hans betalinger, hvor personalet skiftes til at gøre det. Han fik kuponerne udskrevet ved at betjene sig selv, og han håber på, at hans indbetalinger vil blive undersøgt. Han havde også blandt andet betalt kontant. Han ved, at det ikke måtte ske ved at skjule noget, men det han spillede gennem mobilen, havde han selv udskrevet. Adspurgt om, hvem af personalet han havde betalt til, svarede han, at det var nogle der stadig er ansat som, X2 og X3 og andre. Det er ønskeligt, at hans indbetalinger skal undersøges i videooptagelserne. Foreholdt af forsvareren af bilag 3 sagde han, at når han spillede Oddset og udskriv disse, så de ikke sådan ud. Deraf fremgår det, at beløbene er markeret med rødt og navnet X4 var noteret ned. Ved køb af Oddset eller Lotto plejer køberens navn ikke at stå der. Og når han ved brug af Appen scanner og udskriver, står heller ikke beløbet. Han mener, at i forbindelse med efterforskningen, så var hans navn blevet skrevet i bilag 3. Beløbet fremgår i maskinen, men beløbet fremgår ikke i videooptagelserne, men der fremgår hvem der var havde ekspederet, og hvem der betalte. Han ved ikke, hvem der havde udarbejdet bilag 3 da den ikke var fra online maskinen.

Bilag 4, der vedrører hans afskedigelse fra arbejdspladsen, er rigtigt, Pilersuisoq har ved brug af sine rettigheder stoppet hans lønudbetalinger, og han fik ikke udbetalt løn ved udgangen af måneden, som han ellers skulle. Så vidt han husker, så var hans løn på ca. 9-10.000 kr., men i takt med læretiden havde han fået lønforhøjelse. For ikke ret lang tid siden fik han sine feriepenge på over 3.000 kr. Med hensyn til de beløb der var blevet gæld, så har han ingen anelse om, hvor meget han måtte have betalt. Så blev han foreholdt sin forklaring fra politiet afhøringsrapport bilag 5 side 2 4. sidste afsnit, hvor han havde forklaret:

"Han blev foreholdt, at der var foretaget spil på beløb hver for kr. 1000 og i alt 17 gange som formentlig var spil, der ikke var betalt. Dette erkendte han.

Han blev foreholdt skriftlig erklæring, hvor han til KNI har erkendt at have bedraget for kr. 70.000 og skrevet under på erklæringen.

Han forklarede, at han havde underskrevet erklæringen og erkendt at han havde foretaget spil uden at betale, men havde ikke set, at han skulle have erkendt at have svindlet for kr. 70.000, hvilket han mente, var for højt.

Han blev gjort bekendt med, at KNI samlet skulle være blevet snydt for kr. 119.282, men erkendte kun selv at have foretaget bedrageri for ca. kr. 20.000."

Det var rigtigt, at han havde forklaret således i politistationen, men begrundelsen for hans erkendelse var kun det, der blev fremvist af videooptagelserne, men hans indbetalinger blev ikke fremvist. De 20.000 kr. der blev nævnt, havde han selv ikke nævnt, han nævnte dem, da det blev nævnt. Dengang han blev afhørt var politimanden dansk og X5 tolkede, selvom han kunne forstå det meste af danskerens spørgsmål, så havde han behov for en tolk dengang. Han sagde blandt andet, at politiet havde den indstilling, at måske var det sådan, hvad angik størrelsen af beløbet. Han accepterede tiltalen, idet han var nødsaget til at afgive forklaring. Han følte sig uberettiget afskediget fra sin læreplads i Pilersuisoq, men havde ikke gjort tiltag efter afskedigelsen. Han havde ellers ikke villet

skrive under, men efter nærmere eftertanke skrev han under velvidende, at han vil blive tiltalt og ventede kun på afgørelsen. Og han var ikke medlem af SIK.

Ifølge bilag 5 havde han ved afhøringen hos politiet erkendt sig delvist skyldig angående politiets tiltale om, at han havde gjort det. Hvad angår en forsvarer havde han været i tvivl, derfor havde han ikke en forsvarer under afhøringen.

[...]

V forklarede på grønlandsk blandt andet:

Ullumikkut Uummannami Pilersuisumi tullersortitut atorfeqarpoq. 1976-mili Pilersuisumi sulilernikuuvoq. Uani suliame T peqquserlussimasutut unnerluutigineqartoq pillungu Sisimiuni X6-mit sianerfigineqarami ilisimatinneqarpoq peqquserluttoqarsimasoq, tassani paasivaa U taamaaliorsimasoq. Paasivaa taamaattoqartoq nammineq Sisimiuniit videoliakkut isiginnaarlugu takugamiuk U taamatut isiortoq.

Allakkiaq Pilersuisumeersoq ilanngussaq 4-mi pineqartoq suliffimmiit tunuartitaaanermut tunngasoq nammineq atsioqataaffiginikuusani pillungu oqarpoq, oqaraasuaatikkut ataatsimiinnermi peqataasimalluni, ilaallutik nammineq, U aamma X6 Sisimiunit. U X6-mit ilisimatinneqarpoq Lottomik eqqunngittumik pisinnermi akiliisimaneq ajortoq. Soraarsitsinnermut tunngasoq U-ip atsiorsimavaa akueralugu pinerlussimagami soraarsitaalluni.

Ilanngussaq 3-mi aningaasat ullullu taaneqartut nammineq ilisimasaqarfiginngilai nammineq aamma sanaarinnginnamigit. Aperineqarpoq sorleq nammineq upperinerunerlugu, X6 imaluunniit U, taanna pinngittuunerarmat, akivoq U akiliiffigisimasanut atinik taaserusunngimmat upperinikuunagu, pisariaqassangaluarmami pinngittuuguni kimut akiliisimanerluni uppernarsassallugu. Akisinnaangilaa nammineq sooq taasaqarsimannginnera.

Nikingasoortoqartillugu massakkut Sisimiunit nikingasoorutit takuneqarsinnaasarput, siornatigit karseqarallaramik nikingasoortoqartillugu namminneq takusinnaasarsimagaluarpaat. Maanna scannerisalertoqarnikuuvoq, taakkulu Sisimiunut nassiunneqartarput nikingasoortoqarsimatillugulu maluginiarneqartarput. Nammineq oqarnermisut X6 Sisimiuneersoq upperineruaa X6-p uppernarsaatit sanaarimmagit. Taakku nikingassutaasimasut Sisimiunit takuneqarsimapput, aamma nammineerluni videoliakkut takuaa U Lottonik suliaqartoq akiliinani. Akiliisimanersoq videokkut takuneqarsinnaanersoq aperineqarami tamanna akisinnaangilaa, video tamakkiisumik takunnginnamiuk.

Videoskærmi peerneqarnikuuvoq atisaarniarfimmullu nuunneqarnikuulluni ajoqusernerata kinguneranik. Oqaloqatigiikkamik pingasuullutik videokkut takuaa U-ip anillatsitani karsip eqqaanut ilisaraa, uffa naleqarmat karsimut ikisussaagaluit, akiliineranillu takusaqanngilaq. Eqqaamanerluppaa qasseriarluni taamaasiornersoq takunerlugu. Aamma eqqaavaa imminnut sullinneq ajorlutik taamaaliortussaannamimik, tassa imminnut pisiniartittussaangillat aamma sulisut tamarmik ilisimatinneqarnikuupput. Nammineerluni U tamatuminnga ilisimatinnikuungaluarpa.

Akiliisitsisoqarnerani imaluunniit pisiniartitsinnermi karsimi kina akiliisitsisimanersoq ersittarpoq, aamma ulloq akiliiffik nalunaaqutarlu ersittarput. Sulisut tamarmik karsi atorniarunikku isertaateqarput allap atorsinnaangisaanik.

Dansk:

I dag er hun ansat som souschef i Pilersuisoq i Uummannaq. Hun har arbejdet i Pilersuisoq siden 1976. I nærværende sag om, at T havde begået bedrageri, blev hun ringet op af X6 fra Sisimiut og fik oplyst, at der var foregået noget bedrageri, hvor hun der erfarede, at T havde begået det. Hun erfarede det ved, da hun ved selvsyn så fra videooptagelserne fra Sisimiut, at det var T, der gjorde det.

Om afskedigelsesskrivelsen fra Pilersuisoq, bilag 4, hvor hun var medvirkende til at skrive under, oplyste hun, at hun var med til et telefonisk møde, hvor hun selv, T og X6 fra Sisimiut medvirkede. T blev af X6 oplyst om, at der ikke var betalt af lottokuponer for ulovlige køb. Angående afskedigelsen, så har T ved sin underskrift accepteret sin afskedigelsen for sin kriminelle handling.

De penge, der blev nævnt i bilag 3, kender hun ikke noget til, og det var ikke hende, der havde lavet disse. Adspurgt om, hvem hun mest troede på, X6 eller T, da han nægtede sig skyldig, svarede hun, at eftersom T ikke vil nævne navne på dem, hvor han havde betalt til, så havde hun ikke troet på ham, fordi, såfremt han var uskyldig, så skulle han have dokumenteret, hvem han havde betalt til. Hun kan ikke svare på, hvorfor han selv ikke havde nævnt navne.

Ved kassedifferencer i dag, så kan man se det fra Sisimiut, tidligere da de selv havde en kasse, kunne de selv se det. I dag er de begyndt at scanne, og disse bliver sendt til Sisimiut og som bliver bemærket, hvis der er en difference. Som hun selv sagde, så tror hun mere på X6, da det var hende der havde lavet dokumentationerne. Disse differencer kan ses fra Sisimiut, og hun så selv fra videooptagelserne, at T udskriv Lotto uden at betale for det. Adspurgt om det kunne ses fra videooptagelserne, om han betalte, kunne hun ikke svare på det, idet hun ikke så den fulde længde af videoen.

Videoskærmen er blevet flyttet og blevet flyttet til manufakturafdelingen efter den blev beskadiget. Da de 3 havde samtale med hinanden så hun, at inden T gik ud, at han lagde den ved siden af kassen, hvor han ellers skulle lægge værdikuponen i kassen, og hun så ikke, at han betalte.

Hun kan ikke rigtig huske, hvor mange gange hun så, at han gjorde det. Og hun nævnte også, at de ikke betjente sig selv, da de ikke måtte gøre det, det vil sige, at de ikke måtte betjene sig selv ved indkøb, og samtlige medarbejdere har fået det at vide. Hun havde selv oplyst T om dette. Ved indbetalinger eller ved betjening ved kassen kan man se, hvem der betjente, og ligeledes kan man se datoen og klokkeslettet ved betalingen. Hver enkelt medarbejder har en kode for at betjene kassen, der ikke kan benyttes af andre.

[...]

Tiltalte forklarede supplerende efter vidneforklaringen på grønlandsk:

Taamaallaat atit ersittarneranut nassuiaataa uparuagassaralugu, tassa ilanngussaq 3-mi ateq allaqqasooq karsikkullu kupon akilikkat ersittarmata. Aamma ataatsimeeqatigiinnermi inuit peqataasut eqqaamanerlussimarpasippai. Sulisut sinnisaat aamma Sisimiuniit inuit pingasut peqataapput.

Dansk:

Med hensyn til, at man kunne se navnene, har han kun den bemærkning, at navn og de betalte kuponer i kassen fremgik af bilag 3. Og det ser ud til, at hun ikke rigtig kunne huske mødedeltagerne. Der medvirkede en tillidsrepræsentant for de ansatte og 3 deltagere fra Sisimiut.

U havde lejlighed til at udtale sig, og bemærkede på grønlandsk:

Pineqartutut kissaatigigaluarlugu videoliat tamarmik takuneqarsimassagaluarneri.

Dansk:

At han som den berørte ellers havde et ønske om, at samtlige videooptagelser burde ses.

[...]

Sagen sluttet.

Retten hævet kl. 15.10.

Eleonora Steenholdt Mørch
Kredsdommer